

Kujavy | Detail mlýnu

Identifikační údaje

Adresa	Kujavy Siegmondův - Mahrův mlýn 2 742 44
Okres	Nový Jičín
Katalogové číslo	B 254
Katastrální území	Kujavy
GPS	49° 42' 57.8" 17° 57' 20.8"
Mapová značka	Holandský / Zaniklý objekt, památník
Poloha vůči obci	na SZ okraji obce
Číslo kulturní památky	
Přístupnost	Zaniklý
Rok stavby	asi 1850
Rok zániku	

Stručný popis

Okolo roku 1850 postavil větrný mlýn německého typu Siegmund Anton. V roce 1878 byl mlýn prodán a převezen do Děrného.

V roce 1914 postavil Ferdinand Mahr mylý šrotovací větrný mlýn neobvyklé konstrukce. Mlýn holandského typz (otočná pouze střecha) má horní polovinu dřevenou. Ukončil svoji činnost asi po zapečetění mlýnů v roce 1941.

Historie

Historie obecně Roku 1844 si chtěl postavit mlynářský tovaryš Anton Siegmund větrný mlýn na pozemku chalupnické usedlosti svého strýce Antona Paulera, Kujavy č. 2, ale nebylo mu to povoleno. Žadatel původně zde bydlel se svými rodiči (Ant. Siegmundem, tesařem a Apolonií roz. Paulerovou) a pak se přiznal na chalupnickou usedlost č. 69 (sňatek s Kateřinou Gellnerovou 1841, narození dětí od 1849) K vybudování dřevěného větráku na pozemku č. 2 mezitím opravdu došlo, neboť roku 1861 se narodila „větrnému mlynáři“ Ant. Siegmundovi a jeho manželce Kateřině na č. 69 dcera Engelberta. Chalupnická usedlost č. 2 o výměře 2 ha však přišla roku 1846 do rukou rodiny Mahrový. Jejimi majiteli byli od roku 1846 Mates (Matyáš) Mohr, od roku 1883 Ferdinand Mahr a od roku 1927 Richard Mahr. Dřevěný sloupový větrák, který byl ještě roku 1875 v živnostenském provozu (podle Berichtu), byl roku 1878 prodán a převezen do Děrného.

V roce 1914 postavil majitel chalupy č. 2 Ferdinand Mahr na místě bývalého sloupového větráku malý šrotovací větrný mlýnek zvláštního typu, který byl (podle obecní kroniky) v provozu ještě v roce 1923). K zániku mlýnku napomohlo úmrtí mlynáře Ferdinanda Mahra (1927) a jeho manželky Anny (1938). Jejich jediný syn Richard (nar. 1888) byl valčířem a nakonec bydlel a zemřel v Bohumíně.

Mahrův atypický malý šrotovací mlýnek byl zajímavou a ojedinělou kombinací obou typů běžných větráků holandského a sloupového. Dolejší zděná část měla půdorys obdélníka s půlkruhovým ukončením jedné kratší strany (jako apsida). Celková délka objektu byla 6,8 m, jeho šířka a současně průměr polokruhu 3,1 m. Kruhová podezdívka větráku z cihel, z níž bylo zvnějšku vidět jen polovinu, sahala do výšky 2,4 m. Na ní stál dřevěný válcový kabát vlastního mlýna ukončeného nahoře nízkou kuželovitou otočnou střechou, v níž byl umístěn hřídel se 4 křídly. Výška větráku od země až po střechu měřila 4,3 m, dohromady se střechou 5,2 m. Délka křídla činila 3,9 m. K větráku byla na závětrné straně těsně přistavěna nízká dřevěná kolnička s podezdívkou do výše 1,6 m, která sloužila jako skladiště, příp. i jako nouzový přístřešek mlynáři. Z této připojené kolničky vedly uvnitř dveře do mlýna.

Mahrův větrák stál při sz. okraji obce těsně na hranici jejího katastru vpravo od silnice do Děrného, a to ve vzdálenosti 1950 m sz. od kostela v Kujavách, azimut 316°. V roce 1958 se již větrák rozpadal a jeho trosky byly patry ještě kolem roku 1960. Protože tento atypický větrák byl v Kujavách nejmladší o nejdéle se dochoval, byly zprávy o něm i jeho fotografie několikrát publikovány. Mahrův větrák je zakreslen na speciální mapě list Nový Jičín z roku 1938, není však zakreslen na mapě Ježkově z roku 1940, ačkoliv v té době ještě stál. Při terénním průzkumu 17. 11. 1987 nás informátorka Jindra Hůlová, Kujavy č. 2, zavedla na místo, kde větrák stál. Zbyla z něho jen hromada cihel a kamení zarostlých v křoví a mezi stromy. Děkujeme jí i její sestře Stanislavě Vjaslovské z Fulneku za poskytnuté informace.

zdroj: Šustek Fr. - Turek, A. Větrné mlýny v severní a východní části bývalého panství Fulnek, Vlastivědný sborník okresu Nový Jičín, sv, 42, 1988, str. 11 - 26

Historie mlýna také obsahuje

Mlýn je vyobrazen na

Příjmení mlynářů působících na mlýně

- Držitelé mlýna v chronologickém sledu Siegmund Anton - asi 1850 -Mahr Mates ?Mahr Ferdinand 1883 -Mahr Richard 1927 -
- I. vojenské mapování - josefské (1764 - 68)

- Mahr
- Siegmund

Architektura

Stav nemovitosti Neexistuje

Typ Holandský

Dominantní stavební konstrukce Dřevěná

Historické prvky

Parametry

Mahrův atypický malý šrotovací mlýnek byl zajímavou a ojedinělou kombinací obou typů běžných větráků holandského a sloupového. Dolejší zděná část měla půdorys obdélníka s půlkruhovým ukončením jedné kratší strany (jako apsida). Celková délka objektu byla 6,8 m, jeho šířka a současně průměr polokruhu 3,1 m. Kruhová podezdívka větráku z cihel, z níž bylo zvnějšku vidět jen polovinu, sahala do výšky 2,4 m. Na ní stál dřevěný válcový kabát vlastního mlýna ukončeného nahoře nízkou kuželovitou otočnou střechou, v níž byl umístěn hřídel se 4 křídly. Výška větráku od země až po střežou měřila 4,3 m, dohromady se střechou 5,2 m. Délka křídla činila 3,9 m. K větráku byla na závětrné straně těsně přistavěna nízká dřevěná kolnička s podezdívkou do výše 1,6 m, která sloužila jako skladiště, příp. i jako nouzový přístřešek mlynářů. Z této připojené kolničky vedly uvnitř dveře do mlýna

Technologie

Technologické vybavení

Popis technologického vybavení

Technologické vybavení

Stopy po neexistující mlýnské technologii

Doplňkový provoz

Doplňkový provoz - popis

Historické prvky

Parametry

Literatura a prameny

Typ	Název	Místo vydání/uložení	Specifikace	Poznámky
Literatura	Větrné mlýny v severní a východní části bývalého panství Fulnek,	Vlastivědný sborník okresu Nový Jičín, sv, 42, 1988, str. 11 - 26	Autor: Šustek Fr. - Turek, Rok vydání: 1988	

ZajímavostiOstatníFotogalerieZákladní obrázky